

CONSILIUL SUPERIOR AL PROCURORILOR

Republica Moldova, municipiul Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73
website: www.csp.md tel: (+373) 022-828-501 e-mail: aparat@csp.md

06 iulie 2026 nr.5/1-01d/26-1506
la nr.CS-2633-25-158-1606 din 23 iunie 2026

Domnului Alexandru IACUB
Secretar general adjunct al Guvernului
e-mail: cancelaria@gov.md

Consiliul Superior al Procurorilor a examinat *proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative (implementarea recomandărilor Comisiei de la Veneția) (inițiativa legislativă nr.213 din 18.06.2026)* și, în limita competențelor sale constituționale, formulează următoarele observații.

Proiectul de lege are drept obiect modificarea procedurii de desemnare a membrilor internaționali ai comisiilor de evaluare, în vederea implementării recomandărilor formulate de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) și de Direcția Generală Drepturile Omului și Statul de Drept a Consiliului Europei în Opinia comună CDL-AD(2026)014 privind modificările operate cadrului legal referitor la numirea membrilor comisiilor de evaluare.

În urma examinării proiectului se constată că soluțiile legislative propuse urmăresc transpunerea recomandărilor formulate de Comisia de la Veneția în Opinia comună CDL-AD(2026)014 și remedierea aspectelor identificate de aceasta în privința mecanismului anti-blocaj instituit prin *Legea nr.26/2026 pentru modificarea unor acte normative (fortificarea securității judecătorilor și procurorilor)*.

Totodată, Consiliul Superior al Procurorilor reține că, potrivit Opiniei comune CDL-AD(2026)014, Comisia de la Veneția nu a pus în discuție legitimitatea mecanismului anti-blocaj ca atare, apreciind că acesta urmărește un scop legitim și poate fi justificat prin caracterul temporar al mecanismului de evaluare externă, necesitatea prevenirii blocajelor instituționale și asigurarea continuității reformei justiției. Recomandările formulate de Comisie vizează, în esență, perfecționarea modalității de aplicare a acestui mecanism, în scopul consolidării garanțiilor de transparență, consens și previzibilitate.

În primul rând, proiectul instituie obligativitatea examinării și votării separate a fiecărei candidaturi propuse de partenerii de dezvoltare, atât în cadrul Comisiei juridice, numiri și imunități, cât și în plenul Parlamentului, prin întocmirea unui raport distinct și a unui proiect separat de hotărâre pentru fiecare candidat. Această soluție elimină posibilitatea examinării și aprobării candidaților în cadrul unei proceduri comune și corespunde recomandării formulate de Comisia de la Veneția privind individualizarea procedurii de numire a membrilor internaționali ai comisiilor de evaluare.

În acest sens, Comisia de la Veneția a constatat că actuala reglementare generează un tratament diferențiat între membrii naționali și cei internaționali ai comisiilor de

evaluare, întrucât pentru membrii internaționali numirea se realizează printr-o singură hotărâre privind întreaga listă de candidați, ceea ce poate conduce la activarea mecanismului anti-blocaj pentru toate funcțiile vacante chiar și în situația în care numai un candidat nu întrunește majoritatea calificată. Totodată, Comisia a reținut că această diferență de reglementare poate fi explicată prin rolul partenerilor de dezvoltare în desemnarea membrilor internaționali, necesitatea asigurării unui număr suficient de membri ai comisiilor și caracterul temporar al mecanismului de evaluare. Cu toate acestea, pentru a spori posibilitatea obținerii majorității calificate încă din primul tur de vot și pentru a evita activarea mecanismului subsidiar pentru întreaga listă de candidați, Comisia a recomandat extinderea procedurii de aprobare individuală („*one-by-one approval approach*”) și asupra membrilor internaționali.

În al doilea rând, proiectul introduce garanții procedurale suplimentare privind aplicarea mecanismului de vot repetat, stabilind imposibilitatea organizării acestuia în aceeași ședință plenară, instituind un termen minim de 10 zile lucrătoare între primul vot și votarea repetată și reglementând desfășurarea consultărilor obligatorii cu fracțiunile parlamentare, inclusiv cu fracțiunile parlamentare din opoziție. Totodată, se instituie obligația Comisiei juridice, numiri și imunități de a întocmi un raport motivat privind rezultatele consultărilor și soluția propusă înaintea votării repetate.

Aceste modificări răspund observațiilor Comisiei de la Veneția referitoare la necesitatea existenței unui interval real între primul vot și activarea mecanismului anti-blocaj, astfel încât să fie create premise efective pentru identificarea unui consens parlamentar. În același context, Comisia de la Veneția a subliniat că mecanismul anti-blocaj trebuie să reprezinte o soluție subsidiară, destinată prevenirii blocajelor instituționale, și nu un instrument prin care să fie eludată cerința întrunirii majorității calificate. În opinia acesteia, procedura trebuie construită astfel încât să încurajeze majoritatea și opoziția să depună eforturi reale pentru identificarea unui consens înainte de activarea mecanismului subsidiar.

De asemenea, Comisia de la Veneția a reținut că mecanismul instituit prin *Legea nr.26/2026* permite reducerea pragului de vot de la majoritatea calificată de 3/5 la majoritatea absolută imediat după un singur vot nereușit, fără existența unui interval obligatoriu între cele două etape și fără consultări ori negocieri suplimentare, ceea ce nu stimulează în mod suficient identificarea unui consens politic autentic și poate permite majorității parlamentare să renunțe la eforturile reale de obținere a majorității calificate. În consecință, aceasta a recomandat instituirea unui interval suficient între primul și al doilea vot, care să ofere majorității și opoziției posibilitatea unor negocieri efective în vederea identificării unui consens.

Prin urmare, modificările propuse nu urmăresc schimbarea filozofiei mecanismului anti-blocaj, ci consolidarea caracterului său subsidiar, astfel încât activarea acestuia să intervină doar după epuizarea unor demersuri reale de identificare a consensului parlamentar.

De asemenea, proiectul nu modifică rolul partenerilor de dezvoltare în procesul de desemnare a membrilor internaționali ai comisiilor de evaluare, aceștia continuând să dețină competența exclusivă de identificare și propunere a candidaților. În acest context, Comisia de la Veneția a evidențiat importanța menținerii implicării partenerilor de dezvoltare în procesul de identificare și propunere a membrilor internaționali, apreciind că această participare contribuie la consolidarea independenței, obiectivității, integrității

și credibilității mecanismului de evaluare externă, prin introducerea unei perspective independente și obiective, izolată de dinamica politică internă.

Având în vedere cele expuse, Consiliul Superior al Procurorilor apreciază că soluțiile legislative propuse transpun, în esență, recomandările formulate de Comisia de la Veneția și contribuie la sporirea transparenței, individualizării și previzibilității procedurii de desemnare a membrilor internaționali ai comisiilor de evaluare.

Totodată, în vederea consolidării calității reglementării și evitării unor eventuale dificultăți de interpretare și aplicare, Consiliul Superior al Procurorilor consideră oportună examinarea posibilității completării proiectului cu unele precizări suplimentare.

În acest sens, pentru a asigura transparența procedurii și a demonstra caracterul efectiv al mecanismului de identificare a consensului, ar putea fi avută în vedere completarea proiectului prin obligativitatea reflectării în raportul Comisiei juridice, numiri și imunități și a motivelor pentru care nu a fost posibilă întrunirea majorității calificate în cadrul primului vot.

De asemenea, se apreciază oportună precizarea expresă că, în situația în care, după desfășurarea consultărilor, Comisia juridică, numiri și imunități propune examinarea unei alte candidaturi, aceasta poate proveni exclusiv din lista persoanelor propuse de partenerii de dezvoltare, fără posibilitatea identificării unor noi candidați din afara acesteia.

Totodată, în scopul consolidării transparenței procedurii și al facilitării controlului asupra respectării exigențelor de obiectivitate, ar putea fi examinată oportunitatea stabilirii elementelor minime pe care urmează să le cuprindă raportul motivat întocmit de Comisia juridică, numiri și imunități, inclusiv referitor la rezultatele consultărilor desfășurate, pozițiile exprimate de fracțiunile parlamentare, motivele pentru care nu a fost posibilă întrunirea majorității calificate și motivele care justifică menținerea aceleiași candidaturi sau, după caz, examinarea unei alte candidaturi.

Consiliul Superior al Procurorilor reține că legislația Republicii Moldova nu instituie o interdicție pentru Parlament de a modifica o lege aflată în curs de examinare de către Curtea Constituțională, simpla înregistrare a unei sesizări neavând ca efect suspendarea competenței de legiferare a Parlamentului.

Cu toate acestea, având în vedere că prezentul proiect intervine asupra unor dispoziții legale care fac obiectul unei sesizări pendinte la Curtea Constituțională, Consiliul Superior al Procurorilor consideră că, din perspectiva principiilor securității juridice, stabilității raporturilor juridice, previzibilității legii și dialogului instituțional dintre autoritățile publice, ar fi fost oportună promovarea proiectului ulterior pronunțării instanței de contencios constituțional.

O asemenea abordare ar fi permis legiuitorului să valorifice în mod cumulativ atât recomandările formulate de Comisia de la Veneția, cât și eventualele considerente obligatorii ale Curții Constituționale, asigurând astfel o intervenție legislativă unitară și evitând necesitatea unor modificări succesive asupra acelorași dispoziții legale într-un interval scurt de timp. În același timp, aceasta ar fi contribuit la consolidarea coerenței, previzibilității și stabilității cadrului normativ și la evitarea situației în care soluția legislativă adoptată ar necesita noi intervenții ca urmare a controlului de constituționalitate.

În concluzie, Consiliul Superior al Procurorilor apreciază că proiectul de lege transpune, în esență, recomandările formulate de Comisia de la Veneția și contribuie la consolidarea transparenței, previzibilității și caracterului individualizat al procedurii de

desemnare a membrilor internaționali ai comisiilor de evaluare. Totodată, Consiliul consideră oportună menținerea mecanismului anti-blocaj, apreciind că acesta urmărește un scop legitim și constituie un instrument necesar pentru prevenirea blocajelor instituționale, cu condiția ca aplicarea sa să păstreze un caracter subsidiar și să intervină numai după epuizarea unor demersuri reale de identificare a unui consens parlamentar.

În același timp, Consiliul apreciază că proiectul poate fi perfecționat prin completarea unor garanții suplimentare privind transparența procedurii, motivarea soluțiilor adoptate și conținutul raportului întocmit de Comisia juridică, numiri și imunități, în vederea consolidării previzibilității și facilitării controlului asupra respectării exigențelor de obiectivitate și imparțialitate.

Totodată, deși legislația în vigoare nu împiedică Parlamentul să modifice dispoziții legale aflate în curs de examinare de către Curtea Constituțională, Consiliul consideră că, din perspectiva principiilor securității juridice, stabilității raporturilor juridice, previzibilității legii și bunei tehnici legislative, ar fi fost oportun ca promovarea prezentului proiect să aibă loc ulterior pronunțării Curții Constituționale asupra sesizării pendinte. O asemenea abordare ar fi permis valorificarea concomitentă atât a recomandărilor Comisiei de la Veneția, cât și a eventualelor considerente obligatorii ale instanței de contencios constituțional, evitând necesitatea unor intervenții legislative succesive asupra acelorași dispoziții și contribuind la consolidarea coerenței și stabilității cadrului normativ.

Cu respect,

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

Dumitru OBADĂ